

ת"פ 10207/03/10 - מדינת ישראל נגד יוסף לויאן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 10207-03-10 מדינת ישראל נ' לויאן
בפני כב' השופט דב פולוק

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

יוסף לויאן

הנאשמים

הכרעת דין

הנאשם זכאי.

הנאשם הואשם בכתב האישום בנהיגה פוחזת ברכב, עבירה לפי סעיף (1)338 לחוק העונשין תשל"ז-1977, בהפרעה לעובד ציבור, עבירה לפי סעיף (1)288 לחוק העונשין תשל"ז-1977 ובתקיפת סתם, עבירה לפי סעיף 379 לחוק העונשין תשל"ז-1977.

על פי כתב האישום, הנאשם הגיע למחסום ומפקד המחסום הסביר לו ש"אין מעבר לישראלים על פי צו אלוף וכי עליו להסתובב ולחזור על דרכו". "הנאשם לא נשמע להוראות (החייל) ... החל ... לנסוע לאט ... לחץ על דוושת הגז והחל בנסיעה מהירה".

הוצג בפני בית המשפט צו אלוף על פיו בציר בו נסע הנאשם "לא ייסע ישראלי בדרך". המונח "ישראלי" מוגדר - "אדם הרשום במרשם האוכלוסין, לפי חוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ה-1965 ...".

אקדים ואומר שבכל מקום בו החוק הישראלי חל על אזרחים ישראלים בכללותם, החוק (ולמען הסר ספק צו אלוף ביהודה ושומרון הוא חוק) חייב להיות מוחל על האוכלוסייה בדרך אחידה ללא כל שיקול של לאום, דת, גזע או כל דבר מבחין אחר. כל אזרח שווה בפני החוק.

למשל, נניח שבציר שהינו פתוח לנסיעה לישראלים באזור יהודה ושומרון חיילים מקימים מחסום ובודקים כל נהג. נהג

שרשום בתעודת הזהות שלו שהוא יהודי שחובש כיפה או שיש לו "חזות יהודית", החיילים מתירים לו לנסוע בציר. למרות זאת, החיילים מונעים מאזרחים ישראלים לא יהודים לנסוע בציר. חייב להיות ברור שפעולות החיילים במחסום בדוגמה שלנו, הן מפלות בין אזרחים ישראלים יהודים לבין אזרחים ישראלים לא יהודים, נוגדות את עקרונות הצדק והשוויון של החוק הישראלי ובית המשפט לא ייתן את ידו לאכיפת ההפליה, לא ירשיע ולא יעניש את קרבנות ההפליה. ציר שפתוח ל"ישראלים" הינו פתוח לכל הישראלים וציר שהוא סגור ל"ישראלים" הינו סגור בפני כל הישראלים. שום אזרח ישראלי, כשצו אלופ חל על כלל האזרחים הישראלים, אינו חייב לעבור את ההשפלה ואת ההפליה של כניסה לציר או אי כניסה לציר על פי מוצאו, דתו, גזעו או חזותו האתנית.

זהו המקרה, עם השינויים המחויבים, שלפנינו. הציר, במקרה דנן, במקום להיות פתוח לישראלים, כמו בדוגמה לעיל, הוא סגור לכלי רכב ישראלים. החיילים במקום למנוע מ-לא יהודים לנסוע בציר, כמו בדוגמה לעיל, מונעים רק מיהודים לנסוע בציר. ככלל, כל מי שלאחר בדיקה, מתברר שהוא לא יהודי, מתירים לו לנסוע בציר על אף שהצו אוסר על ישראלים, קרי: אזרחי ישראל, לנסוע בציר.

ראוי לציין והדבר מדגיש את האיסור הקיים בפעולת החיילים, שעל פי עדותו של מר יצחק כדורי (ע"ת 1) ששירת במחסום, החייל במחסום שבדק את המסמכים כדי לבחון אם מדובר ביהודי או לא יהודי, מכונה "הסלקטור" (ע' 13 לפרוטוקול שורה 19).

בחקירה נגדית העד מתאר את פעולת המחסום:

"ש. מה זה רכב ישראלי?

ת. בעל לוחית רישוי צהובה

ש. לכל הרכבים עם לוחית רישוי צהובה היה איסור לעבור או שהיו רכבים עם לוחית רישוי צהובה שהיה מותר לעבור?

ת. לפי מה שאני זוכר, זה שכל רכב בעל לוחית זיהוי צהובה נעצר במחסום לתשאול ולאחר מכן, לאחר שאופיינו היושבים ברכב ובמקרה שמדובר ביהודים אז היה אסור לו לעבור - וזה למיטב זכרוני. כאן התמונה הייתה ברורה ובהירה שיושבי הרכב הם יהודים ... בגלל לבושם.

ש. כלומר על פי ההנחיות מי שאינו יהודי מותר לו לעבור במחסום גם אם הוא נוסע ברכב עם לוחית זיהוי צהובה?

ת. למיטב זכרוני.

ש. אז למעשה במחסום היית צריך ... לא אתה אלא מי שהיה סלקטור או מפקד, לעשות סלקציה בין יהודי ולא יהודי והלא יהודי היה יכול להמשיך לנסוע ואילו על היהודי נאסר לעבור במחסום?

ת. למיטב זכרוני כך זה היה"

(ע' 16 לפרוטוקול שורות 18 - 30).

וראה עדותו של מר גלעד רוטשילד שהאיסור לעבור במחסום הוא "לרכבים של ישראלים יהודים" (ע' 41 לפרוטוקול שורה 14) ו"לישראלים יהודים" (שם, שורה 20).

למותר לציין כי ההפליה בין יהודים ולא יהודים במחסום ליל גם נותנת הרגשה של זלזול בביטחונם של הישראלים הלא יהודים. אם הסכנה בנסיעה בציר היא סכנה של תקיפת כלי רכב ישראלים עם לוחית זיהוי צהובה, אין לסמוך על תוקפים בכוח להבדיל בין נהגים עם חזות יהודית ובין נהגים עם חזות לא יהודית.

יתר על כן, עולה מהעדויות שבפני, שהאכיפה במחסום נגד המשך הנסיעה של יהודים בציר אינה אחידה ונהגים יהודים המתעקשים לנסוע בציר, מצליחים לא פעם לעבור במחסום. התמיכה לאמור עולה לא רק מעדותו של הנאשם ומעדותם של עדי ההגנה אלא גם מעדותה של עדת התביעה גל לוי, לגבי כלי רכב "של יהודים" שהגיעו למחסום קלנדיה (המחסום בהמשך הציר שהגישה אליו רק דרך מחסום ליל), אם כי היא טענה שהגיעו למחסום "בטעות" (ע' 50 לפרוטוקול שורה 27).

ב"כ המאשימה טען שגם אם בית המשפט יקבע שיש פסול בהבחנה במחסום ליל בין הנהגים היהודים והלא-יהודים, ואין הוא סבור שיש פסול אלא אבחנה מותרת, עדיין על הנאשם היה לציית להוראות החיילים ולא להמשיך בנסיעה במחסום.

בהקשר זה, הואיל ויש בהפליה בהחלט צו הפוגע באופן כה חמור בשוויון בפני החוק ואף יש בתהליך ההבחנה במחסום בין נהגים יהודים ולא יהודים כדי לעורר הרגשה של השפלה ושל אי צדק, אין להרשיע את הנאשם בעבירה של הפרעה לעובד ציבור בכך שלא ציית להוראת החייל במחסום והמשיך בנסיעה בציר ולו רק מו הטעם של הגנה מן הצדק. או שהציר פתוח לכל ישראלי או שהציר סגור לכל ישראלי. או שהציר מסוכן לנהגים ברכב ישראלי עם לוחית זיהוי בצבע צהוב או שהוא לא מסוכן לנהגים ברכב ישראלי בצבע צהוב.

אמנם עדי תביעה העידו שצעקו לנאשם לעצור כשהחל בנסיעה מחדש במחסום ושהנאשם "חיך" אליהם והאיץ. בדו"ח העיכוב (ת/3) אף התייחס הנאשם לזכותו להמשיך לנסוע בציר. בעבר אף נחקר הנאשם בשל אירוע של "התפרצות" למחסום.

מנגד, הנאשם טען, בהזדמנות הראשונה בעת גביית אמרתו סמוך לאירוע, ששמע צעקה מן הצד במחסום "שיכול לנסוע" (ת/4 שורה 7) ואז המשיך בנסיעה. הנאשם העיד את הנוסע שהיה עמו ברכב ונהג נוסף שהיה במחסום ועדותם מהווה תמיכה מסוימת לגרסתו. אי לכך, אין לשלול את הטענה שהנאשם אף האמין, אם כי בטעות, שהותר לו לנסוע. אשר על כן, גם בשל כך, יש לזכות את הנאשם, מחמת הספק, בעבירה של הפרעה לעובד ציבור במחסום ליל.

לעניין העבירה של נהיגה פוחזת ברכב:

על פי כתב האישום כשהנאשם החל בנסיעה מחדש במחסום ליל "החייל יצחק כדורי ... משך את חבל הדוקרנים בכדי למנוע את המשך נסיעתו של הנאשם, הנאשם המשיך בנסיעתו כשהוא עולה על הדוקרנים ומושך את החבל שהיה בידו

של (כדורי). כתוצאה מכך (כדורי) נגרר למרכז הכביש ובכך נגרם סיכון לחייו.

גם מעבירה זאת יש לזכות את הנאשם.

למותר לציין, שנהיגה קדימה ברכב על הציר ביציאה מהמחסום אינה מהווה כשלעצמה נהיגה פוחזת. אדם יכול לצפות, אם הוא פורץ מחסום, שיינקטו נגדו פעולות כדי למנוע את המשך נסיעתו. אולם, כפי שציינתי לעיל, יש להניח לטובת הנאשם שהוא סבר, אף בטעות, שהותר לו להמשיך לנסוע.

אין גם להתרשם מהטענה שהנאשם האיץ את נסיעתו. הנאשם החל בנסיעה ממצב של עצירה או כמעט עצירה ונסע מרחק קצר. אי לכך יש להניח שהרכב לא צבר מהירות של ממש. החבל עם הדוקרנים היה מונח על הקרקע. הדוקרנים נמצאים בצד ורק נפתחים עם משיכת החבל. אי לכך, אין בפנינו מצב בו הנאשם היה מודע או היה צריך להיות מודע למכשול הדוקרנים. כדורי משך את החבל באיחור והחבל הורם לגובה המגן הקדמי. כדורי נמשך לכיוון רכב הנאשם כשהוא מחזיק בחבל.

הגרירה של כדורי כלפי רכב הנאשם היא תוצאה של פעילות שבוצעה על ידי כדורי. על פי הראיות שהוצגו בפני, כדורי נגרר לכביש לכיוון רכב הנאשם או מצד רכב הנאשם או מאחוריו. אין כל ראיות שהנאשם היה מודע לגרירתו של כדורי לכביש לכיוון רכבו. בהקשר זה, כאמור, אין לשלול את האפשרות שרק החבל (להבדיל מהדוקרנים) בא במגע עם מגן הרכב כשהרכב נוסע לאט. אי לכך, אין לקבוע שנגרם צליל או שהייתה השפעה כלשהי על הרכב שהיה בה כדי להביא דבר הגרירה למודעותו של הנאשם.

אשר על כן, לא היה מצב שהנאשם היה מודע או היה צריך להיות מודע לגרירת כדורי כלפי רכבו. אדרבא. כדורי משך את החבל עם הדוקרנים באיחור ולא שחרר את אחיזתו בחבל, דברים אלו הם שהובילו לגרירתו לכיוון רכב הנאשם. מחד גיסא, הנאשם נמצא בנסיעה, לכאורה בלא מודעות לכדורי או למעשיו. מאידך גיסא, התנהגותו הרשלנית של כדורי, משיכת החבל באיחור ואי שחרור החבל, הם שגורמו לגרירת כדורי כלפי הרכב והם מנתקים את הקשר הסיבתי בין התנהגות הנאשם לבין גרירת כדורי.

הואיל וכן, הנני מזכה את נאשם מעבירה של נהיגה פוחזת ברכב.

דא עקא, דווח לחמ"ל שרכב פרץ את המחסום ודרס ופצע חייל, על אף שדיווח זה לא היה מדויק בלשון המעטה. הנאשם עוכב בהגיעו למחסום קלנדיה וחיילים מהחמ"ל נסעו למחסום. התרשמתי שהדיווח הלא נכון על פגיעת חייל היווה תרומה להמשך השתלשלות האירוע שהסתיים בהתנפלות על הנאשם, איזוק ידיו (ראה נ/3) וגרימת פצעי שפשופים (ת/7).

הנאשם הואשם בהפרעה לעובד ציבור בכך שבמחסום קלנדיה הוא סירב להזדהות ולדומם מנוע וכן בכך שסירב

לאחר שמיעת הראיות עולה שתחילה סירב הנאשם להזדהות ולדומם את מנוע הרכב עד שקיבל הסבר לגבי סמכותה של השוטרת הצבאית בשירות סדיר לדרוש את מסמכיו ולעכבו. לאחר דקות בודדות בלבד וקבלת תשובות לשאלותיו, הוא מסר את המסמכים כנדרש ודמם את מנוע הרכב. בנסיבות אלה, כשהנאשם מסר את המסמכים לאחר בירור קצר עם השוטרת החיילית, אין מקום להרשיעו בעבירה של הפרעה לעובד ציבור ולו רק מחמת זוטי דברים.

לאחר שהנאשם היה מעוכב לתקופה של כ-20 דקות הוא ביקש לצלם את אלו שמעכבים אותו, לדעתו בניגוד לחוק. השוטרת הצבאית וגם החייל עומרי ברזילי דרשו מהנאשם להפסיק לצלם, לכאורה, הואיל ומדובר בשטח צבאי, מקום בו הצילום אסור. יודגש, שהצילום נעשה כדי לצלם מעשה שלדעת הנאשם היווה הפרת זכויותיו. למותר לציין שאין לאפשר או לעודד חיילים או שוטרים לאסור צילום של מעשים המבוצעים על ידם, מעשים שיש חשד שאינם תקינים. די לציין, שלאחר שחיילים התנפלו על הנאשם, הפילו אותו ארצה, אזקו את ידיו וכאמור גרמו לנאשם חבלות שפשוף, הצילומים שצולמו על ידי הנאשם נמחקו על ידי החיילים ומתעוררת בעיה של השמדת ראיות. למשל, עומרי ברזילי טוען שהנאשם "דחף" את המצלמה ממש לתוך פניו, דבר שהוכחש על ידי הנאשם. אי לכך, יש במחיקת הצילומים כדי לפגוע בהגנת הנאשם.

אשר על כן, גם אין לייחס לנאשם הפרעה לעובד ציבור בעניין הסירוב להפסיק לצלם, והנני מזכה את הנאשם מעבירה זו.

לבסוף, הנאשם הואשם בכתב האישום בתקיפה סתם, בכך שעמרי ברזילי "ניסה לתפוס את מצלמת הנאשם ואילו הנאשם בתגובה תקף את (עמרי ברזילי - ד.פ.) בכך שדחפו עם שתי ידיו". עמרי ברזילי, בניגוד לאמור בכתב האישום, העיד שלא ניסה לתפוס את המצלמה אלא ביקש להסיט את ידו של הנאשם הואיל והנאשם התקרב אליו והנאשם "דחף את הטלפון בתוך הפנים שלי ואני באופן אינסטינקטיבי הזזתי את היד שלו" (ע' 25 לפרוטוקול שורות 27 - 28). לעומת זאת, מעדותו של שגב פינס (ע"ת 8) הוא ועמרי התקרב לנאשם (ולא ההיפך) ועמרי "ניסה להוריד את היד עם המצלמה של הנאשם" (ע' 65 לפרוטוקול שורות 12 - 19). למרות זאת, עולה שבהודעה של עמרי ברזילי וגם בהודעה של שגב, הם אמרו שעמרי ברזילי הושיט את ידו כדי לקחת את הטלפון מהנאשם ולא כדי להסיט את ידו (ראה גם הגרסה של עמרי ברזילאי ב/2). גרסת הנאשם היא שלאחר שהוא הפסיק לצלם, עמרי התקרב אליו ותפס את הטלפון וביקש להוציא את הטלפון מידו. הנאשם התנגד ואז עמרי הפילו ארצה יחד עם חיילים אחרים שהחלו להכותו באגרופים ולבעוט בו. בעדויות עדי התביעה ישנן סתירות מהותיות ושינויים של ממש בין גרסתם סמוך לאירוע לבין גרסתם בבית המשפט לגבי עבירת התקיפה. אין חולק שהעדים הפילו את הנאשם ארצה ולטענת הנאשם היכו בו ובעטו בו. בנסיבות אלה, אינני מוכן לסמוך את ידי על עדויות עדי התביעה והנני מזכה את הנאשם מהעבירה של תקיפת סתם.

הואיל וכן, הנני מזכה את הנאשם מכל העבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

